

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft. — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ „ „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzárú hirdetések alku szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Gazdasági függetlenség.

Debreczen, április 9.

[R. A.] Ausztria kormánya, mely a zagyva osztrák parlament nélkül kormányoz, a végletekig ment már a kiegyezési tárgyalások alatt nemcsak szemtelen, hanem dőre követeléseiivel, s most felbátorodva a tehetetlen Bánffy-kabinet bárgyúságán keztyüt dobott vakmerően nekünk. Rajtunk áll a választás a kettő közül: *vagy fizetjük továbbra is a kiegyezés főlemelt sarcsát, vagy pedig kivívjuk a gazdasági függetlenséget.*

Harmincz esztendeje mult már elide s tova, hogy a kiegyezés átka nehézedik nemzetünkre agyonnyomással fenyegetve egy tengő politikai, mint gazdasági életét. Harmincz év óta küzdünk az ármányos, bécsi politika ellen, mely a rajtunk való élőködést, a mi erőink — kihasználását tüzte czélul maga elé, midőn a 67-i kiegyezéssel becsapta az országot. És mi türünk harmincz évig békén és szótlánul fizettük be adóban a milliárdokat a tehetetlen osztrák Minotaxosznak.

És a harmadik évtized végén végre valahára öntudatra ébredt a nemzet, s egyletek, társulatok, melyek eddig politikai pártnézetekkel nem voltak szaturálva egyenként emelték fel tiltakozó szavukat a tulkapások ellen, s azon zászló alatt küzdök mellé csatlakoztak, a melyre nemcsak a gazdasági, hanem a politikai függetlenség szavai is vannak írva.

Megyék, városok, ipar- és kereskedelmi kamarák ipartestületek, gazdasági egyesületek, kereskedelmi és ipari szakegyletek egyenként és együttesen foglalnak állást a gazdasági függetlenség mellett. A védrcóvita óta egyszer sem nyilatkozott meg ilyen impozánsan a nemzet akarata, mint most.

Politikai szükség volt erre, mert a kormány nem bírja a nemzet igazi többségének bizalmát, s nagyon félő, hogy a legcsekélyebb ellenállást sem fogja kifejteni az osztrákok túlkövetelésével szemben, hanem alázatosan meg fog hajolni, mint már oly sokszor tette eddig is.

Egy közjogi abszurdum már az is, hogy egy olyan kormányval kezdtek meg a kiegyezési tárgyalásokat, a melynek a háta megett nem áll a parlamenti többség, hanem a fegyelmetlen és ingadozó politikai pártok tarka-barka tömege, melyet csak ideig-óráig tarthatni össze a kormányképességnek mesterkélten együvé kevert konglomerátumaként.

Ezen azonban nem ütközünk meg, mert ez a kormány a közjogi bottlások

egész seregét követte már el, ~~egy~~ hogy külföld előtt a neveléséges bábormány szerepét viszi.

És a kiegyezési tárgyalások ennek daczára folytak tovább, s minden valószínűség szerint véget is érnek a jövő hó elején, hogy az ezredévi ünnepek örömebe a gazdasági kiegyezés létrehozásával ürmöt vegyithessenek.

Közjogilag azonban törvénytelennek tekintjük a kiegyezési tárgyalásokat s következőképpen a létrehozandó gazdasági kiegyezést is annak fogjuk tekinteni.

Minden eszközt fel fogunk használni arra, hogy a megkötött szerződést felbontsuk, s addig is, míg az életre nem jön, minden lehető megteszünk, hogy megakadályozzuk.

A gazdasági forradalommal mi csak nyerhetünk, mert már veszíteni valónk nincsen többé, hiszen jobban kifosztott bennünket a kiegyezés óta a tehetetlen kormányok gazdasági politikája, mint a Bach-Schmerling korszaknak császári egyenruhába bujtatott rablóbandái, amelyek hóhéri tisztök mellett a fosztogatástól sem idegenkedtek.

Mi a különbség a kiegyezés előtti és a kiegyezés utáni zsákmányolás közt? Csak az, hogy azóta egy csendőrséggel és katonasággal kierőszakolt parlamenti többséggel folyik a zsákmányolás a régi bécsi kommandóra.

Ennyit haladtunk csak az annyira maagsztalt „alkotmányos idők» visszaférte óta, többet se. Még a kormánypártban is akadnak, akik megdöbbennek Ausztria vakmerőségén, mivel ők sem látnak más utat a kibonyolításra, mint — vagy meghajolni és tönkretenni az országot — vagy pedig gazdaságilag függetleníteni.

A kiegyezési tárgyalások huzavonája fölötté kinos ugy a parlamentre, mint az országra nézve. Állítólag nem tudnak megegyezni, mert a közös kvóta hányadát illetőleg nem tudnak megállapodásra jutni Legutóbb pedig azt a hirt terjesztették a kvóta-hányad bázisul az osztrák-magyar bank tőke befektetésének arányát veszik. Sokan fel is ültek ennek a hirnek, mely azonban minden komolyabb alapot nélkülöz, mert ugy a kvotarány nagyon közel esnék az ötven százalékhoz.

Most az őrlési és állategészségügyi kérdésekkel, a vasuti tarifák megállapításával s a déli vasut államosításával akarják kihúzni az időt májusig. Azt hiszi ugyanis a kormány, hogy addig a parlamenttel letárgyaltathatja a földmívelési

és pénzügyi tárczát s a budgettvörvényt még a mostani, negyedik ülészak alatt kézhez kaphatja.

Ezen idő alatt végét szakítja a kiegyezési tárgyalásoknak is, s létrehozza a gazdasági kiegyezést. Abban ragaszkodik a kormány, hogy akkor kezdődvén meg az ezredévi ünnepek az ország figyelmét másfelé terelheti.

De ebben keservesen csalódni fog, mert az egész világ csufjára nem fogja Magyarországot önmagát megalázni azzal, hogy megfélemedezik az ünnepek zsi-vájában arról, a mivel, ha tönkre nem akar menni, önmagával szemben követne bünt el. A megaláztatások Canossájáig nem viszi a kormány az országot büntetlenül.

Az országgyűlésnek a helyzet felé kell emelkedni, mert a gazdasági kérdés életkérdéssé vált. Meg kell mutatnunk Európa ideseregő népének, hogy ha politikailag még nem is, de gazdaságilag már mint független ország megyünk a második ezer évnek.

Kossuth Lajos írta: «Isten törvénye, hogy a ki az igazságtalanságnak szolgál, az igazság diadalát készíti elő akaratlanul.»

És ugy is lesz, nem is képzelhető el másképen. Az osztrák parlament az igazságtalanságnak szolgált, midőn a már ugyis agyonsanyargatott Magyarországtól többet akar zsarolni, mint a mennyit az utonálló tisztesség (Ausztriában még az sincs) megenged, és ezzel az igazságnak szolgált, mert öntudatra ébresztett bennünket három évtizeden keresztül tartó tespedés után.

Megköthetik a gazdasági kiegyezést most már, tehetnek engedményeket, a mennyit akarnak, de a föltámadt közvéleményt nem fogják többé elaltatni. Az alvó leányzóknak kinyílt szemeit nem fogják többé lezárni az állítólag »nagyilekű engedmények» hamis petájkával.

Szinte örvendünk azon, hogy a keztyüt felénk dobták s kényszerítettek bennünket arra, hogy régi jogainknak érvényt szerezzünk, s felállítsuk a vámsorompókat határainkon, s az önálló nemzeti bankot az ország fővárosában.

A törvényhatóságok, egyletek, társulatok közgyűlései, de főleg a népgyűléseken folyton fogjuk hangoztatni méltányos követeléseinket. Azoknak nem szabad elévülniök, de nem is fognak.

Ausztria túlköveteléseiből nem követkehetik egyéb, mint Magyarország gazdasági függetlensége!

A képviselőház mai ülésén a földmivéleési költségvetését folytatták. Már az első tételhez szólta Wittmann Janos, Papp Elek, Ónody Géza és Bernáth Dezső.

A kvóta felemelése. Az osztrák kvótabizottság üzenete husvétvasárnap érkezett Budapestre s a magyar küldöttség elnöke: Széll Kálmán tegnap vette át. Az üzenet — mint szigorúan bizalmas — összesen csak 17 példányban nyomtatott: a miniszterelnök, a pénzügyminiszter s a 15 bizottsági tag számára. A bizottsági tagok példányukat csütörtökön veszik át s a rákövetkező kedden vagy szerdán lesz az első ülésük.

Pártértekezletek. Az országgyűlési függés és 48-as párt (Ugron-csoport) ma este 6 órára értekezletre hívta össze a tagokat, hogy a megnyíló országgyűlési tárgyalások alkalmával követendő maguktartását megbeszéljék. — Egyéb tárgya azonban nem volt az értekezletnek s a mennyiben az országgyűlési tárgyalások azt szükségessé teszik, a közelben újból értekezletre gyűl össze a párt. — A függetlenségi és 48-as párt (Kossuth-árnyalat) józsef-utcai helyiségében Kossuth Ferenc elnöksége alatt szerdán délután 6 órakor értekezletet tart. Az értekezlet után a végrehajtó bizottságnak lesz ülése, melyre a bizottság tagjainak megjelenését sűrűsége kéri az elnökség.

KÜLFÖLD.

Az angolok Afrikában. A Reuter-ügynökség jelenti Vadhalfaból e hó 6-iki kelettel: Krosko és Muradkut között a távirat-összeköttetést a dervisek, akik nagyobb csapatokban tanyáznak az assuaon-berberi uton, megszakították. Az Egyiptommal barátságos arabok által megszállott helyeket megerősítették. Azt hiszik, hogy az ellenség nem fog tovább előrenyomulni észak felé.

Egy dervis csapat Berinből Hamidba érkezett, azonban az angolokhoz hű arabok meglepték őket. A dervisek husz embert vettek. Ma csapatok indultak Fort-Alaibba. Buluvayoes Salisbury között a távirat-összeköttetés ismét helyre van állítva, Rhodes 150 emberrel Salisburyból Gvetoba készül indulni. Gorret tábornok lovas csapatai megtámadták a marabeleket és visszaverték őket. Az ütközet még tart.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Csak egy virágot!

Nem kell a páma én nekem,
Óveze másnak homlokát;
Elég az is, ha kedvesem
Kacagva édes csókot ad.

Nem kell dicsőség, diadal!
Van arra sok más érdemes,
Annak nagyon elég a dal,
Ki fénylő csillagot keres.

Kics, hir, babér másé legyen,
Nevét hirdessék trombiták, —
Mit bánom én, csak keblemen
Viruljon álmódó virág! . . .

Rostkowitz Arthur.

Széljegyzetek.

— Emlékezések és elmélkedések. —

A „D e b r e c z e n” eredeti tárczaja.

Irta: **Kohányi Gyula.**

(Folytatás.)

Ezzel bizonyára az én érzelmem is ki van fejezve, mert hiszen nekem is idegen volt ő; de az én lelkemben mindezek sokkal inkább meggyőződések voltak, mint bárki máséban, mert ha volt is, aki jobban ismerte azt, ami ő benne volt, mint én, azokat felfogni

Debreczen középítkezései 1895-ben.

Debreczen, április 9.

T i k o s Imre városi mérnök most terjesztette be a közigazgatási bizottság elé Debreczen sz. kir. város kül és belterületén a múlt 1895 évben eszközölt középítkezésekről szóló jelentését.

A jelentés, mely igen érdekes adatokat halmoz össze a történet építkezésekről, köburkolásokról, csatornázásokról, a törvényhatósági utak javításáról, s különösen érdekes és tanulságos, ha együttlatjuk, hogy az építkezés terén egy év alatt szeretett városunk mennyit fejlődött, a következő adatokat foglalja magában:

Az állam részéről a dohánygyár telep szomszédságában építés alá vett, több mint egy millió forintba kerülő vasuti gépjávitó műhely telepen az építkezés a múlt év nyarán megkezdett és ugyancsak az államvasutak kibővítés alá vett pályaudvarán a téglaskert előtti részen több épület lett felépítve.

A helybeli református egyház a péterfia-utca elején a nagytemplom közelében két régi tanári lak helyén díszes emeletes épület emeltetett.

A helybeli torna egyesület a város tulajdonát kepezett péterfia 933 sz. telken két torna-épület emeltetett.

Ezek azon nagyobb építkezések, a melyekhez maga a város csak közvetve járult. A város részéről közvetlenül tett építkezésekről a következőkben szólni kell a jelentés:

A Széchenyi-utcai volt Korona vendéglő és reform. elemi leányiskola telken a kétemeletes kir. táblai épület teljesen fedél alá hozatott. A nagyerdőn katonai löszraktár építetett.

A Töczös-kerten kívül volt régi vágóhídi épületek mellett új szegényházi épületek emeltettek s az ugyanott volt régi épületek is e célra átalakítottak.

A nagyeresi erdőszlak kibővítetett.

A Nagy-Mester-utcán volt régi sorompó helyén, valamint a Töczös és Hatvan-utcai kertek között volt régi vámsorompó helyett, a Töczöskert északnyugati sarka mellett új vámsorompó építetett.

A Nagyvárad-utcai temetőben új hullaház építetett s végül az összes városi épületek és iskolák tatarozásai eszközöltettek.

senki sem lehetett annyira képes, mint én ismeretlenül is átláthattam, átérzhettem, aki két teljes esztendőig, épen a legnagyobb szenvedése közepette napról-napra tapasztaltam s szívtam magamba benyomását azoknak az érzelmeknek, melyet az embernek az esze fel nem ér, csak titkon érző lelke sejt, s minél inkább sejt, annál kevésbé képes megtagadni a lelki erőt attól, aki azokat kibírja s annál jobban nő tisztelete és ragaszkodása iránta.

II.

Nem tudom, melyik lemondás volt fájdalmasabb, az-e, a melyről fentebb elmélkedtem, vagy az a második, a mely harmadéve jutott osztályrészemül.

Harmadéve, január 7-én a meteorológiai intézetben viselt a lásomról irtam a lemondásomat s vele együtt bucsuztam attól az ideáltól, a melyet két évvel azelőtt 19 éves fiatal lelkem megalkotott magának s a mely az idő telével óriás arányokban nőtt lelki szemeim előtt . . .

De nemcsak lelkemmel, hanem természetemmel is rokon volt az az állás, a melyet ott viseltem. Olyan volt az nekem, mint a sok hányattatás után revbe ért hajósoknak a családi tüzhely melege: mindent feltaláltam benne. Pihenni járt a lelkem abba a hivataltal, a hol összeadás, osztás és másolás volt a kötelességem egyfolytában öt órán át naponként s ez összeadások és osztások eredményeiből a hozzáértő szem kiemelkedni látta a törvényt, testesítette minden számadat az

A kistemplommal szemben a főpiacson ujonnan furt, jövizű kut teljesen felszereltetett, ezenkívül a Nagy-Hatvan-utcai régi kut és Geittner-féle egykerekes szivattyúval szereltetett fel.

Az összes jó ivóvizű kutak környékét rendezték és terméskő burkolattal övezték körül. Az előző években Kossuth-utcán megkezdett kocska és terméskő burkolatozás az utca egész hosszában végleg befejezetett.

Az igazságügyi palota környékén Nagy Várud utca és Gyár utca teljes szélességében kiköveztetett. Nagyobb mérvű kövezés történt Széchenyi utcának a Karcu közíig terjedő részén a járda és kocsiúti burkolat közt. A Kápolnási köz fejkő és terméskő burkolattal teljesen kiköveztetett, a Pesti köz déli felerésze szintén kiköveztetett, ezenkívül több utca burkolása teljesen átrakatot.

Földalatti csatorna készült a Kis Mester utcának a Kaszaközíig terjedő részén és Kut utcának a Hadhazí utca felőli végén.

Az összes utcai csatorna hiányok kijavítottak, több utcan földalatti csatorna tisztított, valamint az összes utcák vízlevezetés végettí egyengetése megtörtént.

A város külterületén elvonuló törvényhatósági utak közül a szoboszlói ut 4—5 kilométere közt egy darab téglá átteres, az Acsádi-ut 5—6 és 15—16 kilométerei közt két darab, valamint a 47 és 119 sz uton egy-egy téglá átteres Készítetett a régi faátteresek helyett. Új faátteres készült két uton, 3 helyen, ezenkívül javítottak 35 külsőségi hid és átteres.

Teljes új kocskakő burkolat készült a Kossuth és Gyár utcán és Kápolnási közben összesen 2075.68 négyzetméter területen.

Régi kocszakburkolat átrakatot és javítottak összesen 3746.59 m. területen.

Alapzatos kavicsos ut készült és javítottak összesen 403.60 m. területen.

Alaktalan terméskő burkolat készült új helyen, a Kossuth utcán részben új, részben régi kőből 2359.98 m. területen. Burkolat egészen új helyen összesen 8273.62 méter területen.

Alaktalan terméskőburkolat javítottak és átrakatot összesen 7531.61 négyzetméter területen.

Téglajárda készült ujonnan összesen 318.15 m. területen.

összefüggést s közelebb vitte az embert ahhoz az időhöz, midőn nem lesz humbug az egész esztendőre szóló időprognózis. A délután és az este óráiban régi körömben, az egyetemi hallgatók közt s a tanulóasztalnál telt el az idő, izgatta lelkemet a mindenféle zaj, mely a főváros életét érdekessé teszi, meghánytuk-vete tük kérdéseit a politikanak, az ifjuságnak, az irodalomnak és művészetnek, szóval beszélünk mindenről, a mi művelt fiatal emberek eszmekörét képezi s mikor elérkezett a lámpagyújtás ideje, megszólalt a zongora, körültte egy pár hegedűt, gordonkát kaptak fel a hozzáértők s mi, a környezet daltal kísértük, vagy hallgatagon élveztük ezt az önkéntelen mulatságot, a melyhez hasonlókat legfeljebb a párisi q u a r t i e r l a t i n lakói produkálhatnak. Minden este meg volt a rendes társaság; igazi bohème-diákok módjára jónak, ne resnek tartottunk mindenkit, míg a sors az ellenkezőt nem bizonyította be s ki nem törtülte a végzet a mi társaságunkból az illetőt . . .

Meglepő jelenség volt a körben, de csak hasznára vált az egész társaságnak, a mienknek s a többi szobákénak egyaránt, hogy n ő is volt a mi társaságunkban s tulajdonképen neki köszönhetjük azt, hogy az esték oly élvezetek lehettek, mert nélküle nem jutott volna eszünkbe, a mi iránta való udvariaságból kitaláltunk: a mulatság okából való zongorázás . . .

Szegény Enyedi Gyula! Ő volt a lelke a mi mulatságainknak, ő volt a zenének, a tréfának, a bohóságoknak legnagyobb mestere, az ő találmánya a D o n C s u k a c s e k

Téglajárda javított új téglával összesen 4961.90 m. területen.

Téglajárda készült új helyen ócska téglából összesen 1179.04 m. területen.

Téglajárda javított ócska téglával összesen 1105.77 m. területen.

Téglajárda készült és javított új klinker téglával összesen 2392.58 méter területen.

Téglajárda javított ócska klinker téglával összesen 270.28 m. területen.

Élőre rakott téglajárda készült összesen 744.40 m. területen.

Aszfaltmakadonóm próbaburkolat készített a hazai aszfalt részvénytársaság által 27 folyóméter kocsiút felületen.

Aszfalt fiakker állás készült összesen 211.05 m. területen.

Aszfalt gyalogjáró készült Nagyvárad és Gyár-utcán összesen 699.08 méter területen.

Alapzatos ut kavicsoltatott a légszergyár melletti és közraktári uton, Nagy-Hatvan-utcán és Burgundia-utcán.

A város külterületén levő törvényhatósági utak tovább építettek. A szoboszlói ut II ágán 109 folyóméter hosszan kavicsos utat és a szoboszlói ut III ágán 36 folyóméter hosszan terméskőburkolással.

A magánépítkezésekről a jelentés következőket foglalja magában:

Utczára épült a múlt 1895 évben összesen 8 emeletes épület 91 szoba, 12 konyha, 11 boltal s.b. Ugyancsak utczára 59 földszintes épület, 212 szoba, 75 konyha, 29 kamara és 3 boltal.

Udvaron épült 4 emeletes épület, 19 szoba, 7 konyha, 2 kamarával. Ugyancsak udvarra épült 107 földszintes ház, 132 szoba, 83 konyha, 43 kamarával.

Átala k i t t a t o t t 10 utcái, 26 udvari épület.

Melléképület épült és pedig 4 raktár, 11 istálló, 6 műhely, 8 mosókonyha, 33 kamarának. Kerítés javítás, kémény igazítás és egyéb kisebb építkezés 251 helyen vált szükségessé.

Ime ezekben van összefoglalva Debreczen város kül- és belterületén a múlt 1895 évben eszközölt köz- és magánépítkezésekről szóló kimutatás, a mely fényesen igazolja városunk rohamos fejlődését, szépülését és tökéletesbülését minden terezen.

Floreat Debreczen!

P.

Irodalom és művészet.

Filléres füzetkék. A debreczeni „Gönczy-egylet” kiadásában megjelenő filléres füzetkék közül a második sorozat 5-ik száma is megjelent. — Vettük ma Simon Istvánnak „Hogyan lett az Isten nyilából Istenáldása” cz. népies elbeszélését. Ez új füzetkével ez az életrevaló vállalat újra beigazolta, hogy hézaktól pótló munkát végez, mert jól megírt érdekfeszítő füzetkék még e mellett, hogy olcsók. Most van sajtó alatt a III-ik sorozat zöld füzetkék, mely a következőket fogja tartalmazni:

III-ik sorozat, zöld füzetek, tanügyi szakörök, nevelésbarátok és a művelt közönség számára: 1. szám. A kézügyesítő oktatásról. Pályadíjat nyert két tanulmány, irták Kiss Jenő és Csurka István (ára 80 fillér). 2. szám. Az iskolai színjáték. Pályakoszorus két értekezés, irták Fekete Antal és Király Károly (ára 60 fillér). 3. szám. A nők vallásos nevelése, irta V.-né Székely Melinda (ára 20 fillér). 4. szám. Az ezredévi kiállítás ismertetése. (Szövege azonos a II. sorozat 4. számú füzetével.) Szerkesztette Vásárhelyi József, (a szöveg közé nyomott 12 képpel és nagy, kettős képmelléklettel, ára 20 fillér). 5. szám. Kertészgazdászati jegyzetek. irta Dr. Jókai Mór (ára 50 fillér). 6. szám. A zene eredete. irta Dr. Komáromy Sándor (ára 20 fillér).

Ezenkívül két millenniumi emlékfüzetet is fog a vállalat kiadni. Az egyik „Millenniumi Emlék” az „Ezredévi kiállítás ismertetése”, melyet Vásárhelyi József debreczeni tanító az orsz. kiáll. igazgatóságától nyert-hiteles adatok alapján szerkesztett, és amely emlékművecskét a szöveg közé nyomott 12 kép és még ezen kívül kettős, nagy képmelléklet díszíti. Ez ismertetés nemcsak a millenniumi kiállításra, de egész ezredéves multunkra is vonatkozik s így az iskolai millenniumok emlékönyvéül teljesen megfelelő.

A másik „Millenniumi Emlék”-művecske a „Millenniumi szavalókönyv”, melyet dr. Varga Bálint, debreczeni ev. ref. főimnáziumi tanár állított össze, költőink legnagyobb részének az ezredéves nemzeti fejlődésre vonatkozó és szavalásra kiválóan alkalmas költeményeiből. A min'egy 10 nyomatott ivre terjedő két „Millenniumi Emlék” két díszes, félkemény kötetben, arany nyomással és díszes ajánló lappal 50—50 fillér fölötté olcsó árral bocsátta-

tik közre, és e csekély árért még bérmentve is küldetik meg. A filléres füzetkeket melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Színház és zene.

Rip—Rip.

Planquette bájos zenéjü, regényes operettéje került tegnap színre igen jó előadásban.

A közönség nem tudni mi okból tartózkodik a színházba járástól s az este is majdnem üres ház előtt folyt le az előadás. —

A tapsokkal is fukarkodott a jó közönség, a melyet sem Haday ügyes játéka, sem Szigethy Lujza szép éneke nem tudott felmelegíteni.

Haday a czimszerepben elsőrangú művészeknek is dicséretére való alakítást mutatott be s énekszámait is, jól lévén disponálva, az este igen szépen sikerültek.

Szigeti Lajza Lisbeth-Alice kettős szerepében újabb sikert aratott. Igen jó hatást keltett szép játékaival s énekszámait — kielégíthettek. A levél-ária elneklése után pedig tapsviharral jutalmazta a közönség Szigeti Lujzát. A második felvonásbeli szellemjelenetben gyönyörűen festett.

A többi szereplők is mindannyian elfogadható játékot produkáltak. Galliasy (Katalin), Hevessy (hadnagy) jók voltak a mulattatót Mezey K. (fogadás), Rózsahegyi K. (Van der Bilt), ifj. Németh János (Derrick polgármester) szolgáltatták.

Külön felemlítést érdemelnek Horváth Arnold (szellem és Adriex) kettős szerepében és Gondos kardalos (Hudson kapitány szelleme.)

Horváth Arnold gyönyörű tenorját hallva, napról napra nő szemünkben. Gondos érczes bassusa, melyről már már egyszer megemlékezünk, igazán kiemelékre érdemes anyag.

A kar tegnap este preczisen énekelt

A rendezésért Tiszayt illeti a dicséret. — ja.

Blaha Lujza asszony Miskolczon.

Miskolczi tudósítónk írja, hogy Blaha

de la Barca*), a mely szálló igévé lett abban a kedélyes körben, a melyet mi akkor alkottunk . . . Oh milyen is a sors! Ezen a bohókás esztendőn komponálta első operáját, az idén adják elő, — mikor elérte élete célját: kinőtt az iskolából, gyors léptekkel megindult pályáján, fogalmazó lett 25 éves korában, — egy ostoba meghülés, vagy valami más efféle véletlen körülmény szívhartyalobba fájul el s két hét alatt elvisz egy eleterős, fiatalságtól, egészségtől, jókedvtől duzzadó lángeszű zenészt, a nélkül, hogy megérhette volna első operájának biztos sikerét . . .

Az ujságok elírták benne a zeneköltőt, a kritikust, a hírlapírót: hadd síratom én el ezen a papíron, melyen helyet foglal minden hangulat, — az embert, a barátot, a jó pjtást . . . Mindent mondhatnak róla, de azt az egyet bizonyára senki sem fogja mondani, míg személyének emléke élni fog az ismerősök lelkében, hogy rossz barát, hűtlen ember lett volna, sőt azt hirdette róla mindenki, hogy megvan az a különös adomány benne, hogy oly módon tud őszinte lenni, hogy még a mai világban sem veszi azt tőle rossz néven senki, hanem még jobban vonzódnak hozzá . . . Mikor annak az esztendőnek jókedvére gondolok, három hónap óta nem tudok szomorúság nélkül emlékezni róla, mert nem lehet elhaladnom az Enyedi Gyula emléke előtt, hogy egy Isten veled-et ne sohajt-

*) Csukássy Jenő, egy szőke szakállas fiatal emberre gondolta ki gunynevűt, de inkább tréfából, mint komolyan.

sak a háracsnyokor elhantolt sir felé ott a kerepesi temetőben, mely az ő földi maradványait rejti magában . . .

A budapesti egyetemi körnek az az éve és Enyedi Gyula elválhatlan kapcsolatban vannak egymással, pedig ő tulajdonképen nem is volt vezető személy, csak jó barát s mivel közismeretű zenész és karmester volt odaállították a zeneszak osztály élére, hogy a jelentkezőket vezesse s annyira a mennyire tehetséges, képeze ki őket, egy nyilvánosság elé vihető zenekarrá. Más ember visszariadt volna, sőt a gondolatot is kivevette volna, hogy egy incidentaliter összeverődött megjelenésre nem kötelezett, minden össze-vissza helyen kiképzett s főleg, zenekarban sohasem működött tagokból álló társaságot vezessen és betanítson; de ő egész ambícióval látott az eszme kiviteléhez, igazi karmester szigorúsággal állott csapata élére az a 18—20 éves zömmök fiatal ember, forgatta nagy kerek fejét, csillogtatta szemüvegét mindenfelé, a hol hamis hangot hallott s decemberre perfect zenekarra volt a körnek, a mely bátran szerepelhetett nyilvános matinékon. Az ő bohém lelke kellett ennek a feladatnak megoldásához amelyben a zenei műveltség jó szívvel, kellemes társalgási modorral és vállalkozó szellemmel párosult.

Isten veled szegény barátunk! Bizonyos vagyok benne, hogy annak a körnek minden tagja ugyanolyan bucsut vett tőled lelkében mint én; de azoknak meg volt adva a vigasztalás, hogy személyesen is s nem csak lélekben lehetett ott a végtisztességen, hadd bucsuzzam én el e papíron is, adjak veled örök

emléket . . . Megünnepeletd a második ezredévet a honfoglaló hős Levente be fog vonni az Operába, hirdetni a második ezredévek, hogy micsoda hatalmas volt a faj, midőn e hazát megszerezte s a közönség bizonyára azt fogja mondani, hogy a nagy dicsőséghez, melyet hirdet egy ezredév után, méltó a zene, a háboru zenéje elmúlt, mely megszerezte a hazát. helyébe lép a művész zenéje, mely kiemveli, felemeli a nemzeteket, mely hallani szerencsés lehet, hogy méltó és képes legyen meg is tartani a hazát a melyet ezredév előtt foglalt el a hős, kinek érzéseit, cselekvését s környezetének hangulatát éppen a zene varázsolja át az elsőből a második ezredévébe: s a lángeszű szerző kinek e varázslat köszönhető, nem lesz már az élők között, hogy elfogadhasa a nézők hódolatát s háláját az élvezetért, mely felemelte őket az ünnepi hangulat magas régióiba . . . De le fog nézni onnan felülről s gyönyörködni forz a nemzetben, mely im megértette az ő arcyának fenséges gondolatát s betetőzte magasztos ünnepléssel az első ezredévet . . .

Ha eltelt az óra, vagy talán nem is tartott zenepróba Enyedi Gyula leült a zongorához, körülzsongták a muzsafiak, bejött az elnök, az erélyes Rényi József, (aki talán egyedül dicsekedhetik azzal, hogy midőn elnöksége véget ért, a következő tanév elején — bár nem volt egyetemi polgár egy óriási választási harc izgalmai között, 388 jogász közül, — pedig csak 34 volt a győztes párt többsége, 387 szóval szavazott neki a közgyűlés joghallgatócsoportja bizalmat — mivel szavazni neki is joga volt — s választotta

Lujaa tegnap este hat órákat érkezett oda leányával, Sárkával, hegy 3 estére terjedő bucsu-vendéglátását megkezdje. A városhoz és a művésznőhöz méltó fogadtatás után Soltesz N. Kálmán polgármester üdvözölte lendületes beszédben, mire Blaháné meghatóttan válaszolt s átvette a »Közművelődési Egylet« csokrát, Soldos Sárka pedig a miskolczi »Otthon«-ét s a közönség éljenzése és örömujjongásai közt hajtattak be a városba. Blaháné tegnap a »Piros bugyelláris«-ban lépett fel, ma a »Szókimondó asszenység«-ot adják holnap részt vesz a közművelődési estélyen, szombaton fellép a »Telen«-ben.

Ujdonságok.

* **Protestáns árvtartó alap.** A belügyminiszter 96912.VI. 1897 szám alatt kelt leiratával a protestáns árvtartó alap átadásáról és átvételéről felvett adomány kiegészítést rendelte el. Ezen körülmény a kiküldött vegyes bizottság együttes tárgyalását teszi szükségessé, ennélfogva az újabb tárgyalás helyül a városház nagy termét, határidejűl pedig f. hó 17-ik napjának délután 3 óráját tűzte ki a tanács. Ezen újabb tárgyaláson mint kiküldöttek: Hajdu Gyula tanácsnok, Ábrahám László t. főgyógyász, Szabó főszámvevő és Roncsik Lajos jegyző, továbbá az ev. ref. és ág. ev. egyházak által kiküldendő tagok vesznek részt.

* **A Csokanai-kör** 1896. április 10-én este 6 órákor az »Arany Bika« szálloda dísztermében ünnepélyes ülést tart. Tárgysorozat: 1. Váratlan fordulat. Idyll. A nagyerdőn eltele: Bodossy Pál, felolvassa: Sáfrány Lajos. 2. Férjhez menjek? Monolog. Irta: Illosvay Hugó, szavalja: Kölesy Hedvig k. a. 3. Kísérletek a Röntgen-féle sugarakkal, bemutatja: K. Kiss József. Az ülést közös vacsora, esetleg tánc követi. A kör tagjai és hozzátartozóik állandó jegyeiket használhatják; a kik azt netalán elvesztették volna, Toth Béla pénztárnok gyógyszerárban új tagsági jegyet kaphatnak. Ugyanott, valamint a felolvasás estében a pénztárnál mindazok, kik a körnek nem

megbizottsági taggá) az ő szeme elől elhuzogtassanak, a kik nem tartoztak a társasághoz, a szomszéd termekbe, mi pedig körülálltuk, ültük a zongorát, egyik hegedűt másik gondnokát kapott a kezébe, vagy a torkát köszörülte, amint már tudománya rendelte s megkezdődött a kedélyes mulatság. — Volt olyan primhegedűsünk, hogy abból — ha rossz utra nem téved — híres művész valhatott volna. Mikor kifaradtunk, avagy másra vágytunk, az megszólalt s kérte a társaságot, hogy elmond egy mesét s kezdte: Egy nagy hegyen van egy kápolna, a hegy alati egy kis falu. A faluból minden hónapban egy vasárnap felmegy a kápolnába egy harangozó, egy öreg pap, egy orgonista s néhány ajtatos öreg asszony. Felérnek, a harangozó kinyitja a templomot, — s hegedűjén előadja, mint eszikorog a zár, felmegy a toronyba, beharangoz, — a hegedűn halljuk megszólal az orgona, a hegedűn szintén, a fogatlan, — öreg pap felmegy a katedrara, imádkozik, — a fogatlan szájszenyegését halljuk a hegedűn, elhagyja az imát, az öreg asszonyok folytatják, — zsongásukat visszaadta a hegedű, azután újra orgonálnak s végül eszikorog a zár, — szintén a hegedűn. Ezt a kis bohóságot zenekartól hallani bizonyára nagyon szép lehet, talán a vallásos meghatottságot is jobban fel lehet kelteni, ha mindezen változatokat különféle hangszeren adják elő, de egy hegedűn előadva mindez, ez oly művészetet tárt a hallgató elé, hogy nem csak mi, laikusok hanem még szegény Enyedi Gyula is megbámulta: Atig volt nap, hogy ezt a mesét ne akartuk volna hallani.

(Folyt. köv.)

tagjai, 20 kros belépti-jegyet válthatnak. Debreczen, 1896. évi április hó 8-án. A »Csokanai-kör« elnöksége. A fizikai előadás a főgimnázium új nagy Ruhmkorf-féle szikraindító gépén fog megtartatni, mely hosszú várakozás után az este mégis megérkezett.

* **Szász Domokos jubileuma.** Kolozsvárról táviratozzak, hogy az erdélyrészi református egyházkerület vasárnap, e hónap 12-én kerületi közgyűlést tart s ez alkalommal Szász Domokos püspök tízéves főpapi működésének emlékére jubileumot rendez. A jubileum programja szerint Bánffy Dezső báró egyházkerületi főgondnok is jelen lesz az ünnepélyen és elnöki megnyitóját után üdvözlő beszédet tartanak. A szónok régi stílusban bekötött ritkabeccsű magyar bibliát nyújt át a püspöknek, ugyanez alkalommal átadja a teológiai fakultás részére összegyűjtött pénzalapot, melyet a püspök arcképének megfestésére fordítanak. Szász Domokos válasza után a teológiai ifjuság fogja a jubiléumot üdvözölni és emlékbüszkeket nyújt át neki. — Délután bankett lesz, este pedig fáklyászene. A jubileumra ugy a városban, mint egész Erdélyben nagy lelkesedéssel készülnek.

* **Debreczen város bejelentési hivatalának ügyforgalma.** A debreczeni bejelentési hivatal erősen dolgozik hónapról hónapra s a mint a tegnapi megejtett főispáni vizsgálat is bebizonyította, temérdek munkát végez. A múlt márczius havi tevékenységről és ügyforgalomról szóló kimutatást elkészítvén Szombathy János fogalmazó, közöljük abból a következő adatokat. A múlt márczius hónap lakás kijelentés és bejelentés a lakásváltozásokról 8464 esetben érkezett a hivatalhoz. Szóbeli megkeresésre 2300 esetben kapak az ügyfelek felvilágosítást. — Ezenkívül számos számadatok bizonyítják azt, hogy a hivatalnokok ügybuzgóságához kétség nem férhet.

* **A vármegyei bandérium és lobogó.** A vármegyei díszbandérium ügye teljesen be van fejezve. A banderisták díszje, a megye színeit viselő nyereg felszerelése e hónap végén, vagy május hónap elején elkészül, valamint az összes ruházatok is. Valóban ritka az a lelkesedés, a melylyel a vármegyei hölgyek a lobogó alapjának összegyűjtését eszközölték; számos gyűjtőiv van, a melyen száz forintnál nagyobb aláírások találhatók. A mai napi eredmény 1689 forint és 54 krajczárt tüntet fel s meg több gyűjtőiv nem érkezett be. A díszes lobogó május hónapban elkészül s a banderisták felutazásáig közszemlére teszik ki.

* **A vízvezeték ügye.** A debreczeni vízvezeték létesítésének előmunkálataira vállalkozási ajánlatot a Walsch Ferenccs fele részvénytársaság, a Zellerin M. féle részvénytársaság, a Hunnia részvénytársaság, a C. Korte és Társa vállalkozó cég, Rösszler Richard és Tóth Béla debreczeni társvállalkozók nyújtottak be. Az ajánlatok beszerzésére kiküldött s Ábrahám László tisztí főgyógyász, Körner Adolf tanácsnok, Stahl Géza városi és Vinnay Géza kir. főmérnökökből álló bizottság elfogadásra Zellerin ajánlatát tartja véleményezendőnek, amely szerint a vállalkozó a város területén teljesítendő előmunkálatokért a vállalati összeg 3 és fel százalékát igényli az előmunkálatok sikere esetén. Az ajánlatokat pénteken délután tárgyalja a jog- és pénzügyi bizottság.

* **A Klapka emléktábla leleplezése.** Kecskemetről írják lapunknak, hogy az ottani »Katonajózsef kör« hnsvét másnapján a ref. főgymnasium tornacsarnokában Klapka a György honvédtábornok emlékeztetőre nagy számú közönség jelenlétében emlékünnepélyt rendezett, melyen a kör elnöke, Horváth Döme tartott lendületes megnyitó beszédet. Utána Kováts Antal kegyesrendi tanár mondott emlékbeszédet, Geday Sándor pedig alkalmi szavaltat tartott. Az ünnepély befejeztével a közönség a Klapka-utca 48. számú ház elé vonult és emléktáblával jelölte meg azt a házat, amelyben Klapka György tanuló korában 2 évig lakott. Az emléktábla leleplezésénél ünnepi beszédet dr. Kovács Pál jogakadémiai igazgató tartott, — majd Lestár Péter polgármester a város közönsége nevében átvette az emléktáblát. Végül a városi dalárda Balogh Zoltán »Ébresztőjét« énekelte el. Este fél nyolcz órákor a Beretvási-féle szálló helyiségében társas vacsora volt.

* **A német császár a Vezuvon.** A német császár az utóbbi napokban tudvalevőleg Olaszországban járt, s mint olyan ember, ki nehézségekkel éppen nem riad vissza, megmászta a Vezuvot is. A Daily News erre vonatkozólag a következő szellemes megjegyzést hozza: A császárra úgy látszik rendkívüli benyomást tett a Vezuv. — Senkisé fog csodálkozni ezen: a vulkán és látogatója nagyon rokonszenvesek egymással. Nagy dolgok történnek olyankor, mondja egy költő, mikor emberek és hegyek találkoznak. Hol és mikor fog a császár legközelebb kitörni? teszi hozzá a Daily News szellemes cikkírója.

* **Rajzmunkakiállítás.** Az iparos tanoncziskola téli tanfolyamának növendékei, az építő iparosok már teljesen befejezték a vizsgálatokat. A tanfolyam által a millenniumon kiállítandó rajzmunkák díszes bekötése most készült el s azokat az iparostanoncz iskolai bizottság Stern Győző vezetésével ma délelőtt Dóczy Gedeon igazgatónál tekintik meg.

* **A szervező bizottság ülése.** A szervezési szabályzat utolsó tárgyával, a városi tisztviselők fizetésének emelésével, most foglalkoznak a városháznál. Az ünnepek előtt tartotta meg gyűlést egy szűkebb körű bizottság, mely javaslatot készített a fizetésemelésre vonatkozólag. A javaslat, mely kész propositiók állott elő, délután került a szervezési testület nagyobb bizottsága elé tárgyalás végett. Az albizottság javaslata teljes egészében elfogadóra talált. — Megállapították az egyes tisztviselők fizetését, lakpénzét és az általános összegét is. A bizottság azoiban ma még nem végzett teljesen, mert a rendőri tisztviselők fizetésére vonatkozólag meg nem hozott intézkedést. Ezt majd a ma tartandó gyűlésen fogja megállapítani. Az eddig megállapított vagyis javasolt fizetési fokozatok a következő arányt tüntetik fel:

Polgármester 3500 frt fizetés, 500 frt lakpénz.
Főjegyző) 2200 » » 400 » »
Főkapitány)
Főszámvevő)
Tanácsnok) 2000 » » 300 » »
Főgyógyász)
I. aljegyző) 1300 » » 200 » »
II. ») 1200 » » 200 » »
III. »)
IV. ») 1100 » » 200 » »
Főmérnök) 2000 » » 300 » »
Építész)
I. mérnök) 1800 » » 250 » »

Ezen kívül a főgyógyásznak 500 frt irodai általányt, a főmérnöknek 100 frt működési pótlékot és az építésznek 500 frt személyes pótlékot állapított meg a bizottság. A mai gyűlés teendőinek letargyálása után egy három tagú albizottságot küldenek ki, mely az egész javaslatot összeegyezteti és az esetleges hiányokat pótolja. A javaslat különben gondoskodott róla, hogy fizetés, vagy legalább lakber emelésben minden egyes tisztviselő még a díjnokok is részesüljenek. Az egész szervezési szabályzat valószínűleg a májusi közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

* **Katonai utóállítás.** A helybeli katonai állandó vegyes felülvizsgáló bizottság legközelebbi ülést folyó hó 16-án, csütörtökön délelőtt 9 órákor tartja meg a helybeli Pavillonlaktanyában gróf Dégenfeld József főispán, Suvich és Jekelfalussy ezredesek társelnöksége alatt. Az utóállításra már folynak a különböző sorozó járásköböl a bejelentések.

* **A debreczeni zene-egylet folyó hó 6-án közgyűlést tartott a városháza kis tanacstermében.** A folyó ügyek elintézése után az ideiglenes tisztikar beadta lemondását s megejtették az új tisztikar és igazgató tanács választását: elnök Dr. Kenézy Gyula, alelnök: Than Gyula, titkár Csokonai Vitéz Mihály, pénztárnok Krisztián János, ellenőr: Medgyaszay Sándor, szertárnok Törös Mihály, az igazgató tanács által választatik. Az igazgató tanács tagjai lettek: P. Nagy Árpád, Sz. David István, Kontseck Géza Scheppe

Gyula, Szabó József, Horváth József, Bör József, Nemes Ferencz, Kis Balint, Sturm János, pöttagok: Tóth Sámuel és Király Mihály.

* **A csapókerteri iskola építése.** A csapókerterben építendő új elemi iskola tervezetét S t a h l Géza városi főmérnök elkészítette s a napokban a költségvetéssel egyetemben beterjeszti jóváhagyás céljából a városi tanács elé. Az iskola építéséhez legközelebb hozzáfognak, úgy, hogy abban az ősszel megnyitandó új iskolai évben a tanításokat megkezdhetik.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága április havi rendes ülését 13-án, hétfőn délelőtt 9 órakor tartja meg a vármegyeháza nagy tanácstermében gróf D e g e n f e l d József főispán elnökelete alatt. Az ülésen a szakreferensek teszik meg a múlt óra vonatkozó jelentéseiket s több közigazgatási ügyet intéznek el.

Zene. A vásár tartama alatt Bunkó Vincze országghírű szatmari zenekara Erős Jakab Magyar Király kávéházában fog játszani.

* **Országos vásár Margitán (Biharmegye)** az országos vásár április hó 22, 23 és 24-ik napjain a következő sorrendben fog megtartani: Április 22 és 23-án baromvásár, ápr. 24-én kirakodó vásár.

Időjárás. Apr. 8. r. 7 óra. A légnyomás különbségek kisebbedtek és a barométer úgy nyugaton, mint keleten magas, ellenben északon és délen aránylag alacsony. A hőmérséklet nyugat felől lassan emelkedik. Európa keleti feleiben még fagy uralkodik. — Lechapódások voltak az Alpesekben és kisebb mennyiségben a keleti tenger környékén. Hazánkban a szokatlan hűvös idő egyre tart. A hőmérséklet éjjeli minimuma a fagypontra alá süllyedt, itt-ott 4—5 fokkal. Az utóbbi 24 órában az ország déli és délkeleti részén volt még havazás avagy havasodás. Nagy-Várad hóvihart jelent. **Időjelzés ápril 10-ére:** változó felhőzet; jelentékeny csapadék nélkül, éjjeli fagy.

x **Cacao mint népszerű élvezeti czikk.** A folyton növekvő idegesség miatt az orvosok az izgató kávé helyett a Cacao-t ajánlják. Ez utóbbi más országokban már régen nagyszámú fogyasztóra talált, a kik előszeretettel fogyasztják, de aránylag ép oly olcsó élvezeti czikk, mint a kávé és csak örömmel észlelhetjük, hogy ezen példa hazánkban is követésre talált. Az ösmert hamburgi gyáros Caedke P. W. a folyton növekvő fogyasztóknak adózott akkor, midőn Brünben fiók gyárat létesített, a melyet új technikai eszközökkel rendezett be. A Caedka Cacao talán az egyedüli, mely minden ártalmas pótszer (szóda vagy hamuszir) valamint mesterséges illatszer alkalmazása nélkül (a hollandi Cacao rendszeren pbfülmírozott) készült és ezért a tiszta Cacao termény zamatja mellett még oly tápanyagokat is tartalmaz, mely az egészség fentartására előnyösen hat. A Caedka Cacao tehát nemcsak mint kitűnő tápszer, hanem mint elősmerő erősítő szer gyermekek és lábadozók részére is előnyösen alkalmazható.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök Berzeviczy Albert.

Kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Darányi Ignác.

Teleky Árpád gróf az első szónok a költségvetés mellett, a kincstári birtokoknak kis parcellákban bérbeadását sürgeti a farmrendszer alapján.

Wittmann János hosszabb szakszerű beszédben különösen az állattenyésztés nagyobb gondozását sürgette.

Smiatovszky Valér a javaslat mellett szólt.

Polónyi Géza figyelemzeti a minisztert az Amerikába való kivándorlásban rejülő nagy veszélyekre; azután a föld-

mives nép helyzetével foglalkozik és sürgeti az intézkedéseket, a melyek a földmives osztály boldogulását elősegítik. Végül B e s e n y e i Ferencz beszélt a javaslat mellett.

Kasics Péter sajtópör.

Budapest, ápril 9. A »Debr.« ered. táv. Kasics Péter ny. min. tanácsosnak Kabos Ele hírlapíró ellen a Magyar Ujságban megjelent cikki miatt indított sajtóperét ma kezdte tárgyalni a budapesti sajtóbírószék Z z i t v a y Leo elnökelete alatt.

Oztrák miniszterek Budapesten.

Budapest, ápril 9. A »Debr.« ered. táv. Badeni gr. osztrák miniszterelnök, Bilinsky lovag pénzügyi és Glanz br. keresk. miniszterek a holnap újra kezdődő kiegyezési tárgyalások végett ma délután Budapestre érkeztek.

A mezőgazdaság köréből.

A természetes kaszálók gondozása

Az intenzív gazdálkodás s a már majdnem általánossá vált tagosítási rendszer folytán, a természetes kaszáló rétek nagyon meggyérültek s habár a mesterséges takarmányok előállításában óriási haladás észlelhető, ez azonban nem zárja ki, sőt nagyon is kívánatosabbá teszi azt, hogy a még meglevő kevés kaszáló réteink több figyelemben részesítsenek.

A természetes kaszálókra fordított költség nagyon halas szokott lenni s a nagymérvű kiadások — a melyek ugyis csak egyszer szoktak előfordulni — számos évekig éreztetik üdörös hatásukat, mert a befektetett tőke évtizedeken át bőven kamatozik, a nélkül, hogy arra továbbra is valami jelentékenyebb kiadást kellene tenni.

Ellenben a mesterséges takarmányok előállítására sok pénzbe szokott kerülni, habár ezek soha nem képeznek olyan értéket, mint a jó természetes széna.

A mesterséges takarmányok a gazdaságban kivívott óriási eredményeit nem szabad ugyan kicsinyíteni annál is inkább, mert ezek legnagyobb része ugarban terem s legtöbb esetben az őszi vetésnek igen jó előveteményét képezik; de e mellett nem szabad lenne figyelmen kívül hagyni azokat az elhanyagolt kaszáló réteket sem, a melyek sehol nem kezelteknek oly mostohán, mint minálunk.

Nézünk csak a különbséget, ha például, a takarmány bükköny kaszálás után, a rendszer, vagy többnapos eső éri; az ilyen esőverte takarmány, fekete színe mellett penészes és dohos is lesz, leveleinek legnagyobb részét elveszti s lesz belőle egy igen rossz és kevés értékű takarmány, a melytől az állatok kólikát s más egyéb betegséget kapnak; — ilyen eset a természetes szénánál is előfordulhat ugyan, de ez soha nem térül meg oly nagymérvben, mint az előbbi, ha egyenlő gondozásban részesül, nem számítva a mellett az elvetett mag és a munkadíj értékét, a mit hat összeadunk, egy nagy összeget képez, miként azt minden gazda igen jól tudja.

A kaszálók javítása első sorban az öntözésben rejlik. Ott, ahol nagyobb folyók, vagy másnemű állóvizek mentén vannak a rétek, s az öntözendő víz színe alantabb áll, mint a rétek vízszintese fekvése: ilyeneknél azt a nagy áldozatot kellene hozni, hogy a vizet csatornázás által, kanálison vagy agyagosöveken keresztül oda kellene vezetni, olyan mennyiségben, hogy a víz a rétet kellő időben, zsilipek felnyitása által teljesen elarassza. Továbbá az öntözendő rétek minden körülmények között körülárválva kell lenni, a mely árvok az öntözés alkalmával szinten megtelnek vízzel, s ezek a tartányok aztán — a mennyiben vízzel vannak tele — magukban is folyvást nedves párákat fognak terjeszteni, a mi mindenestre jó hatással fog lenni.

Tudom ugyan, ez egy óriási munka, a melyet csak nagy áldozattal lehet végbevinni, különösen ott, ahol az öntözendő víz távol esik és esetleg talán még idegen földön is kell

átvezetni, a mi mindenestre csakis közös beegyezés mellett s a vízijogi törvény szabályai szerint eszközölhető; ezt tehát én csak ott képzelem, ahol a kivétel nem ütközik valami nagy akadályba.

Ezt a nagyobb szabású s mindenestre kissé merészebb dolgot nem is hoznám szőnyegre s részemről nem is proponálnám, ha első példával nem tudnék rámutatni ama nagy eredményekre, a melyek ez uton már tényleg elértettek; ott van ugyanis a gróf Károlyi Mihály birtoka Hevesmegyében, továbbá az általam ménesbirtok gazdasága és még sok más egyéb helyeken, ahol az említett csatornázás megvalósított s a melynek rendkívüli előnyeit fölösleges is bizonyítani, mert azt minden gazda jól tudja, hogy ha a réteje jól át van ázva: akkor biztos a szénatermése.

Közbevetőleg felemlíthetem, hogy én ez előtt régentén, ha jól emlékszem: még a hetvenes években, egy 40 holdas kaszálót nemcsak egészen körülárváltattam, de még a közezt is, mintegy fél öles árvokkal körülkereszteltem, ilyen formában s ennek igen sok hasznát láttam.

De ha már a rétezőzésre nagyobb befektetést nem tudnánk, vagy nem akarnánk a csatornázás létesítésével áldozni: volna még egy mód, a mely nem oly sokba kerülne s mégis biztos jó eredményre vezetne. — Szárazság idején ugyanis a rétezőzésre olyan nagy bádög-hengeres öntöző szerkezet kellene használni, mint a milyennel a fővárosban a mellékutczákat öntözik s a melyet a lovat hajtó kocsis, a csap megnyitásával és elzárásával hozhat működésbe; — egy ilyen öntöző bádög-henger nem lehet drága s minden igászerkeztre könnyen alkalmazható s ezzel az öntözés gyorsan és jól végezhető és így a czélnak bizonyára jól megfelelne.

A rétek ápolása és gondozása azonban nemcsak az öntözésben áll, habár ez mindenestre a legfontosabb — de ezenkívül van itt még sok más egyéb teendő is, ha a sikert biztosítani akarjuk.

Mi nálunk a rétek és legelők sajnos gyérel vannak hanyagolva, mint talán sehol a világon, s a fütermő helyekre kevés, vagy éppen semmi gond nem fordítatik.

Egészen megszokott mindennapi dolgot, hogy igen sok gazda feltöri a rétejét, még ha nem is egészen alkalmas szántóföldre, de azt tartja, hogy az a kevés széna, a mi azon a rozszá réten terem, nem érdemes a megártásra; de az ilyen föld azután más egyéb termelvényre sem alkalmas.

Pedig a rét és legelő ápolása nagyon fontos, főleg olyan helyeken, ahol az éghajlati viszonyok a gazdát az állattenyésztésre utalják, mert a helyes állattenyésztésnek az elegendő rét és legelő képezi az alapját, mindenestre megérdemli tehát, hogy ezekre nagyobb súly s több gond és figyelem fordítottassék.

Mellett azonban a rét és legelő ápolására gondolnánk, ezt megelőzőleg még némi intézkedéseket kell tennünk s némely körülményt nem szabad szem elől tévesztenünk.

Nevezetesen — a réteknek szokásos őszi és különösen tavaszi legeltetését igen óvatosan kell eszközölni, sőt leghelyesebben cselekszünk, ha tavasszal a rétet egyáltalán nem legeltetjük, mert ez minden körülmények között káros; a lágy állapotban levő rétet sohasem szabad legeltetni, de egyáltalán mindig csakis a terület nagyságával arányos mennyiségű állattal s korlátolt ideig legeltessük. A réti trágyázás magában véve nem elég a rétejavitásra, hanem erre nézve az első kellék: a letaposott és összesujkolt talajnak fellazítása és a foltos helyeknek bizonyos fűmagvakkal való utánvetése. A réteknél a fölnek csak a felületét szükséges lazítani, mert a rétek, s különösen a jó minőségű pázsitos fűvek sekélyen gyökerezők, s így csak a felső réteg fogatolására van szükség.

Igen helyesen jegyzi meg erre nézve Kerpely Kálmán egyik közleményében, hogy: »A rétek és legelők fogatolásával megporhanyítjuk a megfomódott talajt, megkönyítjük a víz és levegő behatolását, elősegítjük a gyökerek erő-

teljes fejlődését, fokozzuk a füvek bokrosodási képességét, irtjuk a gyomokat s mohát, lassítjuk a talaj gyors kiszáradását s megkönnyítjük az oldott trágyaneműk beszívargását.

A rét iogasolása mindig kora őszszel és kora tavasszal s csak olyankor eszközölhető, mikor az teljesen ki van száradva.

A kora tavaszi rétfegasolás soha nem art semmiféle fűnemnek, még a hereféléknek sem.

Hazánk legnagyobb részében a rétek kötött talajuk s ezeknek erős fogasolás szükségeltetik. Er részemről az erős talajon gazdaságainkban általában használni szokott boronákat, esetleg némi megterheléssel, elégségesnek tartom vagy a hol van jó Howard-borona: (Kerpely a Kaack-féle rétfogást ajánlja — én ezt nem ismerem, de valószínű, hogy jó lesz.)

Mütrágya gyanánt rétekre a kaimit és a Thomas-salak a legalkalmasabb.

Vakondok-turásoknál előbb rétyalut kell használni s csak azután boronálni.

A foltos helyek bevetésére a fűmagvak (angol perje, olasz perje, komocsin, eszmós (bir) kora tavasszal vetendők.

Ha istáinkban sok állati hűgyével rendelkezünk, ezt igen czélszerű a rétre kihordani s a fentebb említett bádögöntőzö-hengerrel szétöntöztetni. Különben ezen készülék igen czélszerűen használható a mütrágyáknak oldott állapotban való alkalmazására is, ügyelve természetesen, hogy mütrágya előbb egy másik nagyobb hordóban jól legyen oldva, nehogy az öntőzö-henger apró lyukai beduguljanak.

A kérdéses nagy hordó természetesen künn a réten álljon s a folyó vízből, tófenékből, árokából vagy a kutból más kisebb edényekkel kell vízzel megöltetni. Sőt ha közelében más alkalmas helyről vizet nem kapnánk, még az is kifizeti magát, ha a rétvében, alkalmas helyen kutat ásatunk.

Az említett bádög henger-öntőzövel egy nap alatt, egy igaerővel, 6-8 holdat könnyen meg lehet öntözni — s akkor nyugodtak lehetünk szárazság idején is, hogy a gazdalkodásban oly rettegett kalamitást; t. i. takarmányszükséget nem fogunk szenvedni.

Mindezek pedig korántsem kicsinyelhető dolgok — mert a praktikus jó gazdák, ezeknek helyességét be kell, hogy lássák és akkor reménylen: követni is fogják.

Daróczi Vilmos.

Ezredévi kiállításunk.

Meghívók a kiállítás megnyitására. Az ezredévi kiállítás országos bizottságának elnöke Daniel Ernő kereskedelmi miniszter most küldeti szét a meghívóleveleket a kiállítás megnyitására. Ezek a meghívások meg egyelőre természetesen csak a jelenkezésre való felhívások, magukat a belépő jegyeket csak később, e hónap második felében fogják szétküldeni. — Meghívásokat és utóbb belépőjegyeket küld a miniszter a következőknek:

A főrendiház elnökének, alelnökének és összes tagjainak.

A képviselőház elnökének, alelnökének és összes tagjainak.

A vármegyék főispánjainak és minden törvényhatóság 2-3 tagjának.

Budapest főváros polgármesterének, tanácsának és a törvényhatóság jelenkori tagjainak.

A minisztereknek és államtitkároknak s ezeken kívül a király személye körüli miniszterium 3 tagjának, a belügyi 30, a pénzügyi 30, a vallás- és közoktatásügyi 25, a földmívelésügyi 40, az igazságügyi 25, a honvédelmi 15, a kereskedelemügyi 50 és a horvát miniszterium 4 tagjának.

A közöshadsereg, honvédség és csendőrség összeirandó tabornokai és főtisztjei.

Minden kereskedelmi és iparkamara 3 tagjának.

A horvát bán, a horvát tartomány gyűlés elnöke, alelnökei és minden tagja s továbbá Horvátországból: az osztályfőnökök, a hét-személyes tábla és a bán tábla (4-4 meghívás), a főügyészség (2 meghívás), a megyei és városi hatóságok (2-2 képviselő számára), a zágrábi tudomány egyetem (5), a délszláv tudományos és művészeti akadémia (4), a horvát egyházi káptalanok (2-2), a zágrábi és észéki gazdasági egyesületek (2-2), a horvát kereskedelmi és iparkamarának (2 2) és a zágrábi pénzügyigazgató

A külügyminiszter, a külügyi két osztályfőnök és a miniszterium 15 tagja.

A fumei kormányzó és a kormányzóság 4 tagja.

A kir. kuria és kir. tábla elnökei, alelnökei, tanácselnökei és kuria 12, a tábla 8 tagja.

A debreczeni, győri, kassai, kolozsvári, M.-Vásárhelyi, nagyváradi, pécsi, pozsonyi és szegedi kir. tábla elnökei és a szabadalmi tanács elnökei.

A budapesti (2), a debreczeni, kassai, szegedi és kolozsvári főügyészségek 1-1 képviselője.

A budapesti 4 törvényszék elnökei, az ügyvédi kamara 5 tagja, a közjegyzői kamara 2 tagja, a kereskedelmi és váltótörvényszék elnöke.

A tudományos akadémia elnöke és hat tagja.

Magyarország bíboros hercegprímása, a nagyváradi bíboros püspök, valamint a többi püspökök és egyházi méltóságok, úgy is, mint a főrendiház tagjai.

A pénzügyi közigazgatási bizottság elnöke.

A budapesti tud. egyetem és műegyetem rektorai, dékányjai és tíz tanár.

A kolozsvári egyetem rektora és dékányjai.

A káptalanok és egyházi rendek.

A bécsi-budai, temesvári verseczi görög keleti szerb püspökségek.

A kereskedelmi miniszterium alá tartozó hivatalok és vasutak, továbbá:

Országos leltár (3 jegy), Országos Közegészségügyi tanács (2 jegy), kincstári jogügyek igazgatósága (3 jegy), dohányjövédéki igazgatóság (3 jegy), közalapítványi igazgatóság (3 jegy), nemzeti múzeum (2 jegy), szabadalmi hivatal (5 jegy).

Pénzügyi társaságok.

A dunáninneni, dunántúli, bányai, tiszai és erdélyi ágostai helvét egyházkerületek, a dunamelléki, dunántúli, tiszáninneni, tiszántúli és erdélyi ev. ref. egyházkerületek és az unitárius egyház püspöke.

A zászlós urak: Zichy Ferencz, Orczy Béla, Szapary Géza, Széchenyi Gyula, Pálffy András, Széchenyi Imre, Pálffy Daun Lipót, Szlavay József, Radvánszky Béla, Bánffy György és Andrássy Aladár.

A közös legfőbb számszék (5), a földterhermentesítési pénzalap igazgatója, a budapesti pénzügyigazgató, adófelügyelő, a központi díj- és illeték hivatal főnökei, államnyomda, lottojövédék igazgatója, pestvidéki pénzügyigazgató, a budapesti posta és távirtda igazgatója.

Gondoskodás lesz ezenkívül, hogy a kiállítás is, a lehetőséghez képest, jelen legyenek a kiállítás megnyitására. Azok a kiállítás, akik meghívásra, illetőleg belépő jegyre igényt tartanak, ezt az igényeket lehetőleg rövid időn jelentsek be a kiállítás igazgatójának.

Minden meghívó külön hangsúlyozza, hogy a megjelenés díszmagyarban kívánatos, vagy katonai vagy egyházi díszben. Ez természetesen nem kötelező, s a fekete szalon ruhába való megjelenés sincs kizárva.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedelmi palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn)

Csütörtökön) 11-12 óráig.

Kedden)

Szerdán) 9-11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap) 2-5 óráig.

Vasárnap délelőtt) 9-12 óráig.

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély. Vasárnap

Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyar

testvérek

Közgazdaság.

Az első magyar általános biztosítótársaság tegnapelőtt d. u. tartotta az évi rendes közgyűlést, Csekonics Endre gróf elnöklése alatt. Az igazgatóság jelentését Jenei Lajos igazgató terjesztette elő. E szerint az 1895. üzletév az összeredményben kedvező volt. Nagy része van ebben az igen fontos üzletbiztosító üzletnek, amely a lefolyt évben magasabb díjbevétel mellett jelentékenyen kevesebb kifizetést rótt a társaságra, mint a szintén kielégítő lefolyású előző esztendőben. A szállítványbiztosító üzletág áldozatot kívánt a társaságtól, mert a gobonárák hanyatlásával a jégbiztosítási díjbevétel is csökkent, a nagyobbszámú jégkárrok pedig e díjbevételt annyira igénybe vették, hogy a szerzési és költségek ebben már födőzetet nem találtak. A kamatbevétel, tökéletes czélszerű elhelyezése folytán, emelkedett. A tűz- és szállítványbiztosítást díjbevétel a tavaji 5,607,050 frt 07 król 5,703,520 frt 34 kr-ra emelkedett. Az életbiztosítási díjtartalék 25,910,035 frt 67 król 27,779,593 frt 40 kr-ra a külön tartalék 500,000 frtről 600,720 frt 80 kr-ra, a „Lévai-alap” 80,979 frt 39 król 82,871 frt 01 kr-ra, a tisztviselők nyugdíjalapja 431,490 frt 65 król 544,982 frt 59 kr-ra növekedett. A zárszámadásokban összesen 1,007,208 frt nyereséget mutatkozik. Javasolja az igazgatóság, hogy ebből 50 százalék vagyis 142,214 frt 98 kr. után az életbiztosítottak nyereségyrésztül 17,107 frt 49 kr. fizetessék ki, a külön tartalék részére 10%, vagyis 100,720 frt 80 kr., 6% az igazgatósági nyereségyrésztülre, 3% a tisztviselők nyereségyrésztülre, 2% a tisztviselők nyugdíjalapjára. Az ekként fönnmaradó 734,586 forint 83 krajczártól minden egyes részvény után 230 frt fizetendő osztalékul, amely lehetőleg kezdve a társaság pénztárában lehet fölvenni. Javasolja végül az igazgatóság, hogy a millennium emlékére tegyen a társaság az ez évi jövedelemből még fönnmaradó 34,586 frt 83 krból olyan alapítványt, amely később 50,000 frtra lesz emelendő s a melyről az intézet szegényebb sorsu hivatalnokainak és ügynökeinek olyan gyermekei nyerjenek egyenként 450 frt ösztöndíjat, a kik a kereskedelmi akadémiát, vagy egyetemet látogatják. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette. az igazgatóság összes javaslatait elfogadta s a fölműveltyeni minden irányban megadta. A honvédelemügyi miniszter azt, a kérelmet intézte az igazgatósághoz, hogy a honvéd árvalányok nevelésére szánt alapítványok kamatainak egy részét az új honvédtisztek arva lanyai nevelésére is fordítsák. A közgyűlés a kérelem teljesítéséhez hozzájárul. A közgyűlés bekezdése után Thuróczi Vilmos részvényes köszönetet mondott az elért sikerekért az igazgatóságnak. Lévai Henrik vezérigazgatónak, s általában a vezetőségnek és tisztviselőiknek a mit a közgyűlés általános helyesléssel fogadott.

Debreczeni piaci árak.

A f. hó április 8-iki debreczeni heti vásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabnaárak. Buza 6.50 6.40 6.30 Kétszeres 5.40 5.30 5.20. Rozs 5.60 5.50 5.40 Árpa 4.70 4.60 4.50 Zab 5.60 5.50 5.40 Tengeri 4.20 4.10. 4.— Burgonya 1.80. Ló felhajtott 783, eladatott 585. Marha felhajtott 1240 eladatott 466. Sertésvásár zárva. Szalonna és háj. 100 kiló ó szlonna 43—44 frtig. 100 kiló háj 50—52 frt. Husárok : 1 kiló marha hus 40, 42, 44, 52, 54—56 és sertéshus 40 44, 52—8 kr., borjúhús 56 kr, juhús 40 kr. Tuzifa 4 kbm. lögyfa 12 frt, bükkfa 13 frt nyárfa 7.50, felvágás 2 frt, faelszállítás 1 fr 20 kr. Napszámárak. Férfi ellátással 1 frt ellátás nélkül 1.20 kr.

Köbányai sertés-piacz.

április 8.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fiatál nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fiatál közép páronként 251—320 klg. sulyban 47—46 krig. 5. Fiatál könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — 45—46 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220—280 klgmíg terjedő sulyban) —45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43—44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi ápril hó 3-ik napján volt készletben 1873 drb. 1896. ápril hó 4—6-ik napján felhajtott — drb. 1896. ápril 4—6-ik napján elszállított 756 drb. 1896. évi apr. hó 7-ik napjára maradt készletben 12877 drb. hozott-sertés forgalom változatlan.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.
Írta: CSENGEY GUSZTÁV.
Első kötet. 41.
A renegát.
(Folytatás.)

A tábornok Mártonfyéknál szállásoltatta be magát. A magas dombon álló uri lak már messziről megtetszett neki s még kellemesebb hatással volt rá a művelt háziak előzőkeny fogadása s a két ifjú nő rendkívüli szépsége, kik közül azonban Bertát csak pillanatra láthatta, mert a tábornok letelepedése után azonnal szobájába vonult. Ida azonban ott maradt a szalonnán s a tábornoknak jól esett vele társalgást kezdeni.

— Valóban én igen nagy köszönettel tartozom nagyságtoknak azon önmegtágadásért, hogy nyájas, szívélyes fogadásukkal közeledésemet megkönnyítették, szólt vidám célzással a tábornok egyenesen Idához fordulva.

— A tábornok urnak bizonyosan volt már párbaja karddal? — kérdé viszonzásul Ida rejtélyes mosolylyal.

Más is elbámult volna e kérdésen, nem csak a tábornok.

— Meg nem foghatom e kérdést! — mondá ez. kérdő tekintetét Idára függesztve.

— Nos, én úgy tudom, magyarázá szavait Ida, hogy a kardpárbajokban használják az oldalvágásokat, nem a rendes hadjáratokban.

— Ah, most értem! — nevetett a tábornok — nagysád előbbi kifejezésekre céloz, mert az önök szíves fogadását önmegtágadásnak neveztem. Asszonyom! én azt hallottam, hogy a magyarok legszebb erénye a vitézség mellett az őszinteség; mondja meg őszintén: inese iga zam? nem vagyok-e itt ellenség?

— A meddig ön magát ellenségnek tekint.

— Ez igen hizelgő rám nézve.

— Koránt sem! Ön nem ismeri a magyar vendégszeretetet, ha ezt hizelgésnek veszi; hogy tehát ezt példával magyarázzam, szabad-e az arabok történetére hivatkoznom?

— Ez azt jeienti, hogy ismer-e az arabok történetét? nos, bátran, asszonyom, én szenvedélyes történc kedvelő vagyok.

— Tehát bizonyosan emlékezni fog azon arabra, kinek fiát meggyilkolták s a gyilkos éppen az apa házában keresett menedéket.

— Igen, az apa megvendégelte a gyilkost, azután kiválasztá legjobb lovát, átadta azt vendégének s tudára adta, hogy siessen, mert a mint birtoka határát elhagyja, üldözni fogja. Érttem a felhozott hasonlatot, valóban meglepően választá ki nagysád.

— Semmit sem ért ön, míg a különbséget is fel nem mutattam; a különbség pedig az, hogy a magyar nem von oly szűk korlátokat a vendégszeretet körül. Az arab vendégszerető, de egyszersmind bosszuálló és az utóbbi jellemvonás von határfalat a magyar és arab közt. Ha azon arab magyar lett volna és a gyilkosnak menedéket ad és megvendégeli, nem üldözte volna, mert a magyar jellem legszebb vonása a nagylelkűség, és én erre büszke vagyok!

A szép nő magasztos areza lángolt e szavaknál. A tábornok egészen el volt ragadtatva.

— Minő nép! — szólt mintegy önmagának, kissé elmerengve; aztán vidámabban folytató:

— Szép hölgyem! nem jó volna önnek soká együtt lennem.

— Fél, hogy megtéritelem? — kérdé bájos mosolylyal Ida, ah, úgy inkább egy szót sem szólok; tisztelem a katona erényeket, melyeknek első pontja: hü maradni a zászlóhoz. Most a hadsegéd lépett be.

— Tábornok ur! — jelenté, I* bán ő méltósága érkezett meg hadaival.

— Ah! — kiáltott meglepetve a tábornok — ez volt tehát az ok, a miért elleneink oly gyorsan visszavonultak? A villámvezér mégis ügyes ember, hogy ezt előbb megtudta, mint mi. Ezzel fölesetelő kardját s elsieltett.

A tábornokok már most helyet cseréltek, Mártonfyékhoz I* lón beszállsólva. A hadsegéd, kit a bán e tudósítással Mártonfyékhoz küldött, a ház nagy meglepetésére Bergmann Károly volt.

Mit volt mit tenni? szívesen fogadták. Az öreg ur mégis meg nem állhatta, hogy valamit ne dörmögjön nevének, a miben valami akasztófa félet emlegetett, a mit valakinek kívánt, nem tudom, kinek.

(Folyt köv.)

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 42 sz. Páros bérlet 42 sz.

Péntek, 1896. április hó 10-én:

Leszállított helyárrakkal:

Hófehérke és a hét törpe.

Látványos tündérrege 5 szakaszban, 10 képen, dalokkól és tánczokkal. Irta: Görner K. A regéje után. Magyar színre alkalmazta: E. Illés László. (Rendező: Hevessy.)

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.76—78
Uj buza őszre 1896.	6.98—07
Tavaszi rozs	6.51—33
Uj rozs szept.—októberre	5.80—82
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.20—22
Uj tengeri május—jun.-ra	4.08—09

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	7.39—40
Tavaszi buza márcz.—ápr.-re	7.52—54
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.40—42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70

230/1896. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 2887 1896 P. sz. végzése folytán közhírré tétetik miszerint Hatzburg Fülöp részére özv. Veres Lászlóné debreczeni lakostól 270 frt tőke, ennek 1895 évi július hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 64 frt 10 kr. perköltség erejéig 1895 évi december hó 7-én biróilag le- és felülfoglalt 1211 frtra becsült pipák és aranyneműekből álló ingóságok 1896. évi ápril hó 13-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és, hatvan-utczán 1099. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi márcz. hó 23-án.

Sugár Gyula.

bir. kiküldött.

Millenniumra!

Május 1-től kezdve kibérelhető az első emeleten két szépen butorozott, különbejárta tiszta szoba 4 személy részére (négy ágyval) Egy hónapra világítás és kiszolgálással együtt száz forintért, egy hetre pedig 35 frtért foglalható le.

A lakás a központi pályaudvar mellett, a kiállításától 8 percnyire van.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Balog Márk** fő és székvt. tanító Budapest VII. Nefelejts-utca 44. szám I. em.

439. sz. 1896. v. k.

Árverési hirdetmény.

A depr. kir. jbiróságnak 6282/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Hilbert Károly részére Kutas G. cégtől 1650 frt tőke, ennek 1894. évi május hó 14-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 60 frt 57 kr. perköltség erejéig 1895. évi október hó 31-én biróilag lefoglalt és 1779 frt 12 kr-ra becsült árúk, bolti felszerelvények és egyebekből álló ingóságok 1896. évi ápril hó 13-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Várad-utca 2128—9 sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi márcz. hó 24.

Sugár Gyula.

bir. kiküldött.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGRIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Mérlegszámla 1895. december 31-én.

Table with columns for 'KIADÁSOK' (Expenses) and 'BEVÉTELEK VAGYON' (Revenues/Assets). It lists various insurance categories like 'Tűzbiztosítás' (Fire insurance) and 'Szállítmánybiztosítás' (Cargo insurance) with their respective amounts in forints and kreutzers.

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Mérlegszámla 1895. december 31-én.

Table with columns for 'KIADÁSOK' (Expenses) and 'BEVÉTELEK VAGYON' (Revenues/Assets) for life insurance. It includes categories like 'Törlesztett költségek díja' (Paid expenses) and 'Visszatartott költségek' (Retained expenses).

Budapest, 1895. december hó 31-én.

Ágoston József, aligazgató, mint az elnökbiztosítási osztály főnöke.

Báró Barkányi Frigyes, Jenei Lajos, Lévény Henrik, Ormody Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichyándor.

Gróf Batthyány Géza, Glezezy Samu, Jekelhalassy Lajos, László Zsigmond, Sallányi Izidor.

A FELÜGYELETŐ BIZOTTSÁG: Szende Károly, a központi könyvelés főnöke.

A FELÜGYELETŐ BIZOTTSÁG: gróf Zichyándor.

Kacvinszky János, elnökbiztosítási könyvvéd.